

Nr 13

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 12 och 13 §§ lagen den 26 november 1920 om val till riksdagen.

Till konstitutionsutskottet har hänvisats proposition nr 23, vari Kungl. Maj:t, under återopande av utdrag ur statsrådsprotokollet för justitiedepartementsärenden, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 12 och 13 §§ lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen (ValL).

Gällande bestämmelser m. m. Enligt § 6 mom. 7 riksdagsordningen har magistrat viss uppgift i fråga om val till riksdagens första kammare. Om stad, som icke deltagar i landsting, tillhör samma valkrets som landstingsområde, skall stadsfullmäktige bland sina ledamöter utse valmän och suppleanter för dessa. Om sålunda utsedd valman blir förhindrad att delta i valet, skall han ofördröjligen underrätta magistraten, som har att kalla vederbörande suppleant till valet. Samma bestämmelse finns i 13 § andra stycket ValL. I anslutning härtill stadgas i 12 § 2 och 3 mom., att länsstyrelsen i god tid före förstakammarvalet skall underrätta magistraten i stad, som tillhör samma valkrets som landstingsområde men icke deltagar i landsting, om tid och ställe för valförrättningen, att magistraten skall tillse att stadsfullmäktige utser valmän och suppleanter, samt att magistraten skall till valet kalla envar stadsfullmäktig, som utsetts till valman.

Enligt lagen den 20 november 1964 (nr 651) om överflyttande på länsstyrelse av vissa magistrat, kommunalborgmästare m. fl. åvilande uppgifter skall med verkan från och med den 1 januari 1965 vad i lag eller författning stadgas om bl. a. magistrat i stället gälla länsstyrelse, såframt icke Kungl. Maj:t föreskriver annat. Genom denna bestämmelse har bl. a. de i 12 § 2 och 3 mom. ValL angivna magistratuppgifterna överflyttats på länsstyrelse, utan att detta framgår av lagrummens egen lydelse. Alltjämt har emellertid magistrat att ta befattning med nyssnämnda i § 6 mom. 7 riksdagsordningen och 13 § andra stycket ValL angivna ärenden. I 1964 års lag föreskrives, att magistrat vid behandlingen av dessa ärenden skall bestå av borgmästaren i rådhusrätten i staden.

Vilande grundlagsändringsförslag. Riksdagen antog år 1964 som vilande ett förslag till ändrad lydelse av § 6 mom. 7 riksdagsordningen, innebärande att magistratens där angivna uppgifter skall övertagas av länsstyrelsen i länet (prop. 140, KU utl. 19).

Propositionen. I förevarande proposition framhåller departementschefen, att om nyssnämnda vilande grundlagsförslag slutligt antages av riksdagen, sådan ändring av 13 § andra stycket VallL erfordras, att stadgandet bringas i överensstämmelse med § 6 mom. 7 riksdagsordningen i dess nya lydelse. I samband härmed bör bestämmelserna i 12 § 2 och 3 mom. VallL ändras så att det av dessa framgår, att magistratens där angivna uppgifter övertagits av länsstyrelsen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft, när Kungl. Maj:t låtit i riksdagen uppläsa öppet brev att kungörelse utfärdats om ändrad lydelse av § 6 mom. 7 riksdagsordningen.

Utskottet. Det genom propositionen framlagda lagförslaget föranleder icke någon utskottets erinran.

Genom ett denna dag till riksdagen avlämnat memorial anmäler utskottet för vidare grundlagsenlig behandling det vilande förslag till ändrad lydelse av § 6 mom. 7 riksdagsordningen, med vilket förevarande vallagsändringar sammanhänger.

Utskottet hemställer,

att riksdagen, med bifall till proposition nr 23, måtte antaga följande

Lag

angående ändrad lydelse av 12 och 13 §§ lagen den 26 november 1920
(nr 796) om val till riksdagen

Härigenom förordnas, att 12 och 13 §§ lagen den 26 november 1920 om val till riksdagen¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

12 §.

1. Utgör landstingsområde — — — — — urtima möte.
2. Omfattar valkrets — — — — — för mötet.

I fall, varom i detta mom. sägs, låter Konungens befallningshavande i god tid före valet tillkännagiva tid och ställe för valförrättningen i länskungörelserna *ävensom meddela underrättelse till magistrat i stad, som tillhör valkretsen och ej deltagar i landsting. Magistraten tillser, att stadsfullmäktigsammanträde hålles för utväljande av de stadsfullmäktige, som skola delta i riksdagsmannavalet, jämte suppleanter för dessa; och låter magistraten personlig kallelse till riksdagsmannavalet minst åtta dagar förut tillställas envar stadsfullmäktig, som utsetts till valman.*

3. Tillhöra landstingsområden inom samma valkrets olika län, bestämmer Konungen tid och ställe för valet. Konungens befallningshavande i vart och ett av länen inom valkretsen utfärdar kungörelse om valet och *meddelar, där inom länet finnes stad, som ej deltagar i landsting, magistraten i sådan stad underrättelse för vidtagande av åtgärder, varom i 2 mom. sägs.*

Inträffar för — — — — — mom. sägs.

4. Utgör stad — — — — — vid stadsfullmäktigsammanträde.
5. För deltagande — — — — — landstings möte.

I fall, varom i detta mom. sägs, låter Konungens befallningshavande i god tid före valet tillkännagiva tid och ställe för valförrättningen i länskungörelserna. *Konungens befallningshavande tillser att i stad, som tillhör valkretsen och ej deltagar i landsting, stadsfullmäktigsammanträde hålles för utväljande av de stadsfullmäktige, som skola delta i riksdagsmannavalet, jämte suppleanter för dessa; och låter Konungens befallningshavande personlig kallelse till riksdagsmannavalet minst åtta dagar förut tillställas envar stadsfullmäktig, som utsetts till valman.*

3. Tillhöra landstingsområden inom samma valkrets olika län, bestämmer Konungen tid och ställe för valet. Konungens befallningshavande i vart och ett av länen inom valkretsen utfärdar kungörelse om valet och *vidtager, där inom länet finnes stad som ej deltagar i landsting, de åtgärder som i övrigt äro föreskrivna i 2 mom. andra stycket.*

¹ Senaste lydelse av 12 och 13 §§ se 1937:181.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

13 §.

Skall val — — — — — är stadgat.

Är stadsfullmäktig, vilken utsetts till valman för stad som ej deltagar i landsting men tillhör samma valkrets som landstingsområde, förhindrad att inställa sig till valet, skall han ofördröjligen underrätta *magistraten i staden*, som till deltagande i valet inkallar vederbörande suppleant.

Är stadsfullmäktig, vilken utsetts till valman för stad som ej deltagar i landsting men tillhör samma valkrets som landstingsområde, förhindrad att inställa sig till valet, skall han ofördröjligen underrätta *Konungens befallningshavande i länet*, som till deltagande i valet inkallar vederbörande suppleant.

Denna lag träder i kraft, när Konungen låtit i riksdagen uppläsa öppet brev att kungörelse utfärdats om ändrad lydelse av § 6 mom. 7 riksdagsordningen.

Stockholm den 10 mars 1965

På konstitutionsutskottets vägnar:

GEORG PETTERSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Georg Pettersson, Torsten Andersson, Damström, fru Segerstedt Wiberg, herrar Sveningsson, Dahl, Dahln, Sörilin*, Karl Pettersson* och Risberg*; samt

från andra kammaren: herrar Adamsson, Nilsson i Östersund, von Friesen*, Henningsson*, Wahlund*, fru Thunvall, herrar Johansson i Trollhättan, Hamrin i Jönköping* och Larsson i Luttra.

* Ej närvarande vid justeringen.